

Příloha č. 6: Memorandum k podpoře rozvoje čtenářské gramotnosti

Česká školní inspekce uspořádala 26. května 2011 v Praze „Národní setkání k výsledkům inspekční činnosti v oblasti čtenářské gramotnosti“. Zúčastnili se ho zástupci MŠMT, ÚIV, NIDV, IPPP, delegáti profesních asociací, občanského sdružení Kritické myšlení, zástupci mateřských, základních a středních škol ze všech krajů České republiky a inspektoři ČŠI.

Představitelé vedení ČŠI účastníky tohoto pracovního setkání podrobně seznámili s výsledky inspekční činnosti v oblasti hodnocení podpory rozvoje čtenářské gramotnosti v předškolním a základním vzdělávání. V následné diskusi byla akcentována zejména potřeba rychlého a koordinovaného postupu všech zainteresovaných složek.

Došlo k všeobecné shodě na tom, že je třeba definici čtenářské gramotnosti zakotvit v pedagogických dokumentech a její zlepšení učinit cílem naší vzdělávací politiky. V této souvislosti je nutné identifikovat všechny dosavadní legislativní překážky a průběžně je v právních předpisech odstraňovat. Změnám, které vzdělávací systém potřebuje a jejichž potřebnost potvrzují i výsledky mezinárodních srovnání, je nutné zajistit politickou podporu, včetně krajské úrovně.

Další pokrok v dané oblasti je stěží myslitelný bez vymezení centrálního cíle a stanovení národní strategie podpory rozvoje čtenářské gramotnosti v České republice. Teprve od takto vytyčených dlouhodobých cílů budou následně odvíjeny cíle dílčí, od nichž pak budou moci jednotlivé školy odvozovat své vlastní strategie. Česká školní inspekce bude ve spolupráci s dalšími institucemi, fakultami i profesními organizacemi usilovat o urychlené zpracování této strategie, a to v kontextu celoživotního učení, včetně standardů pro motivaci a rozvoj dětí v raném věku.

Bez stanovení společných cílů nelze vyvinout a poskytovat účinnou profesní podporu učitelům, ani určovat a zjišťovat kvalitu čtenářské gramotnosti. Absence komplexní a dlouhodobé strategie povede nejenom k promarnění finančních prostředků, ale také důvěry a snahy zodpovědných učitelů a dalších školských pracovníků.

V rámcových vzdělávacích programech je třeba neodkladně vypracovat standardy pro hodnocení úrovně čtenářské gramotnosti a podporovat vznik nástrojů, které pedagogickým pracovníkům napomohou průběžně hodnotit úroveň a posun dětí a žáků ve čtenářské gramotnosti. Standardy žákova výkonu i monitorovací nástroje je žádoucí vytvářet ve spolupráci s celou profesní komunitou, a to tempem, které odpovídá tomu, aby komunita nástrojům i standardům rozuměla, považovala je za své a uměla jich používat k prospěchu žáků.

Účastníci setkání se vyslovili pro využití materiálů uvolněných v rámci mezinárodních výzkumů PISA, PIRLS a TIMSS. Učitelům by měly být poskytnuty k testování metodicky komentované ukázky úloh, kterými je ověřována čtenářská gramotnost žáků v jejím širším pojetí.

Je zapotřebí vytvořit mechanismy pro identifikaci nadaných žáků a rozšířit nabídku pro jejich seberealizaci. Současně je třeba zajistit distribuci kvalitních metodických a didaktických materiálů, které napomohou účinně rozvíjet čtenářskou gramotnost žáků, včetně žáků se vzdělávacími problémy.

ČŠI bude usilovat o to, aby MŠMT doporučilo fakultám vysokých škol vzdělávajících učitele zařadit do všech jejich magisterských studijních programů rozvoj čtenářské gramotnosti žáků jako jejich povinnou součást. Stejné doporučení bude předáno také Akreditační komisi.